

Det är känt bland konstnärer att ljuset, och därmed också färgförhållanden, skiftar från plats till plats på Jorden. Ljuset i Provence skiljer sig från det som upplevs på Skagen och skuggorna i Sevilla har en annan kulör än dem vi ser i Svolve. Detta hänger ihop med egenskaper som luftfuktighet, partikeltäthet i luftmassan, temperaturer, solstrålarnas infallsvinkel mot jorden, absorption och reflexion av ljusvåglängder i det omgivande landskapet och naturligtvis även landskapets grundkulörer. Dessa skillnader i ljus har ofta varit en anledning för konstnärer att företa arbets- och studieresor till olika platser runt vårt klot.

En sådan plats utgör Lofoten där havet möter land i ett väldigt dramatiskt bergslandskap med svarta toppar som reser sig tusen meter rakt upp ur havet. Ett havsörnars rike. Kargt och utsatt för Atlantens ständiga vindpinor. Regnet faller vågrätt. Det korpsvarta vintermörkret sväljer landskapets former. Enstaka ljus från människors boplatser reflekteras i det svarta, alltid närvarande, rörliga havet. Å andra sidan, ett halvår senare, i det oupphörligt flödande sommarljuset, återser man husen i klungor klättrande utefter bergssidorna. En sådan klunga är staden Svolve. Hit har konstnärer sökt sig i närmare hundra år för att fånga Lofotens särprägel. På Svinöja, bland fiskebruken och torrfiskställningarna, har man byggt ett Kunstnersentrum med gästateljéer. Här möter konstnärer från Europas alla hörn det mäktiga landskapet. Det är ofta ett chockartat möte. Hur skall man som besökare kunna göra något vettigt av dessa vyer utan att hamna i turistiska banaliteter!

För att undvika sådana fallgropar kan man som målaren Yngve Henriksen se till att man bor där. Det är naturligtvis ingen garanti att man genom detta ser bortom den turistiska ytan, men förförelsen borde ändå inte vara densamma. Henriksen bekräftar också detta i sin utställning "Vinterbrev" i högdelen på Konstens Hus. Yngve Henriksens bilder berättar om ett annat Lofoten än de förföriska turistbroschyernas. Brevens/bilderna är ett slags visuella noteringar där vintermörkret och snöglöppet bäddar in boplatserna i ett stort blåsvart. Abstrakta tecken som kartsymboler antyder mänskliga boningar. Husgavlar framhärdat i snöyran, en yta vinklad mot det vertikala/horisontella antyder ett tak. Här bor någon, eller har bott. Lofoten är en avflyttningsbygd. Det är tomt i vissa hus. Fisket är inte vad det har varit...

Ibland tycker jag mig se tecken för fiskebåtar eller hamnanläggningar i de torra framschumrade färgmassorna. Henriksen arbetar med kort färgållning och jag ser det fysiska i arbetsprocessen. Han sliter med färgen. Jag kan höra det i bilderna. Det låter som att den blåaktiga vinterdagningen är fylld av vindens vinande, snöns rasslande mot fönsterrutorna och det intensiva ljudet av borstande med penslar och skrapningar av palettkniv mot en motsträvig duk. Formerna och kompositionerna upprepas som tema med variationer i bild efter bild. Så fördrivs vintermörkret genom hårt arbete. "Vinterbrev" stryker inte medhårs och det är utställningens stora förtjänst, den består av bokstavliga kampbilder som väl känner ett utsatt landskap. Huruvida det också är ett inre må vara osagt.

En reservation infinner sig dock i bildernas formupprepningar. Många av dem har samma kompositionsformulär. Ett tema med, i mitt tycke, få variationer, och det ger ett onödigt enahanda intryck är en annars så färgmässigt stark utställning.

Bertil Sundstedt